

Pohotovost týlu a pohotovost vojsk

Jedním z podstatných problémů týlového zabezpečení je pohotovost týlu ve spojitosti s pohotovostí vojsk. Nejde totiž jenom o závislost týlu a vojsk, ale též ozbrojených sil a národního hospodářství. Stupeň organizačních a mobilizačních příprav ovlivňuje dosažení pohotovosti týlu a tato zase rozhoduje o plnění bojových úkolů vojsk.

Je známá teze, že týly musí mít takový stupeň bojové pohotovosti, aby mohly úplně a včas uspokojovat všechny potřeby vojsk a tím jim umožnit splnění úkolů. Z toho vyplývá závislost vojsk na činnosti týlu, ale z druhé strany zase úkoly vojsk mají vliv na organizaci, vybavení a zásady činnosti týlů. Tudiž vzájemná závislost je nesporná. Odtud pochází nutná starostlivost o všechny prvky sestavy vojsk, které se podílejí na plnění úkolů. Každý přispívá k dosažení úspěchu svým způsobem. Týly tudíž musí odpovídat potřebám vojsk, aby byly vždy včas a v určeném prostoru připraveny uspokojovat potřeby vojsk.

Jde o to, aby týly byly připraveny (po organizační stránce, mobilnosti, pohotovosti apod.) zahájit svou činnost na určitém stupni včas, v odpovídajícím tempu a požadovaném prostoru a to jak za pohybu, tak i na místě.

Zejména týly na operačním stupni musí se přizpůsobit úkolům polních vojsk a požadavkům soudobého boje. Proto musí mít odpovídající organizační strukturu, být na vysokém stupni pohotovosti a mo-

bilnosti, aby mohly zabezpečit manévrový charakter boje svazků a uskupení vojsk.

Předpokládáme, že týly taktického stupně (i rozvinovaných taktických svazků) budou dosahovat pohotovosti ve stejném čase jako vojska. Jejich organizace a vybavení musí zaručovat taktickým svazkům, aby mohly bojovat samostatně po dobu 4—5 dní. Týly armády, které budou rozvíjeny za mobilizace, musí dosáhnout pohotovosti během 1—2 dnů, tak, aby mohly podporovat činnost vojsk armády na další 3—4 dny operace. Podobné požadavky můžeme klást i na první sled týlu frontu. Druhý sled týlu frontu bude rozvíjen za mobilizace v delších lhůtách; nebude tak pohyblivý a organizačně bude odpovídat předpokládané činnosti frontu.

Polní vojska na operačním stupni mohou vést bojovou činnost nepřetržitě v rámci frontu. Vzhledem k narůstání sil na určitých operačních směrech, musí týly jednotlivých stupňů velení dosahovat takové pohotovosti, aby byly včas na potřebném místě.

Je otázka, zda můžeme pohotovost týlů řešit jiným způsobem než doplňováním a to zejména na operačním stupni. Je totiž dobře se podívat na současnou strukturu týlů, tj. velikost, vybavení a zásady jejich činnosti (jak v celku, tak jejich jednotlivých prvků) a to z hlediska bojové činnosti vojsk a jejich požadavků a z druhé strany vzhledem k možnostem národního hospodářství.

Tato otázka vyplývá též z předpokladů doktrinní povahy. Jde tu totiž o přehodnocení funkce a role vojsk frontu v soudobých operacích. Určité současné názory tvrdí, že vojska frontu nebudou již hlavním a rozhodujícím článkem při ničení nepřítelů. Hlavní role zde připadá raketovým vojskům strategického určení, raketovým silám námořnictva a dálkového letectva. Proto do popředí vystupuje problém manévrovosti a pohyblivosti vojsk na operačním a strategickém stupni a také bojová činnost na různých směrech.

Jaké důsledky to bude mít pro týly zvláště na operačním stupni? Odpověď vyplývá z předpokladů, že armády v sestavě frontu mohou změnit podřízenost a přejít na jiný operační směr. Může to mít vliv na změnu role frontu a na nutnost univerzálnosti týlů frontového stupně. Pohyblivost a manévrovost vojsk by měly odpovídat parametry týlů, aby mohly odpovědně plnit úkoly. V tomto směru si musíme odpovědět na základní otázku — jaká bude příští možná válka? Všeobecně je přijato, že válka mezi socialismem a kapitalismem bude světová a jaderná. Zároveň je třeba rozehrát dobu jejího trvání, což bude mít vliv na stav a stupeň příprav týlů.

Vezmeme-li všechno v úvahu a k tomu geografické položení Polska, budou z toho vyplývat určité doktrinní závěry i pro oblast týlů. Tyto bude třeba postavit jinak. Úkol je jistě složitý a cestu řešení budeme hledat ve vojenskovevědeckých pracích a ověřovat na cvičeních jak na mapách, tak v terénu. Je třeba převalyzovat zejména činnost operačních týlů vzhledem k přehodnocení role frontu.

Proč se soustřeďujeme při řešení pohotovosti týlů právě na týly operačního stupně? Vyplývá to z faktu, že tato část ozbrojených sil je hlavním prvkem jak úderným, tak obranným. Tato vojska jsou určena pro koaliční činnost na vnější frontě a proto se na tuto otázku musíme zvlášť zaměřit. Mimo to současné týlové orgány a jednotky již v míru na centrálním stupni, u okruhu u druhů vojsk, svazků a útvarů jsou na takovém stupni připravenosti, který zaručuje samotné zabezpečení těchto svazků a útvarů a také realizaci přípravných prací pro mobilizačně operační rozvinutí ozbrojených sil včetně týlů.

Na základě těchto pravd pokusíme se odpovědět na otázku — co musíme mít již v míru v oblasti týlového zabezpečení ozbrojených sil pro válku? Jde též o podíl — co v ozbrojených silách a co v národním hospodářství.

V míru máme na jednotlivých stupních týlů, které zaručují ve spolupráci s prvky národního hospodářství uspokojování běžných potřeb ozbrojených sil. Tvoří zároveň základnu pro vlastní rozvinutí a rozvinutí polních vojsk operačního stupně. V tomto systému pracují výlučně pro potřeby vojsk s využitím materiálně technické základny národního hospodářství a přitom nenarušují integritu a samostatnost zásobovacího systému v ozbrojených silách.

Je třeba podtrhnout, že dynamický proces rozvoje národního hospodářství vytváří předpoklady k širšímu jeho využití i pro ozbrojené síly na těch nejnižších stupních velení. Tak útvary a jednotky mohou využívat služeb jednotlivých podniků a opraven v civilním sektoru. Nemusí udržovat ve skladech některé prostředky všeobecného použití; nejvíce zde jde o PHM.

Tyto tendence považujeme za správné, protože vyplývají ze socialistického charakteru našeho hospodářství a z jednoty cílů a úkolů našeho státu k obraně. Odtud vyplývá zásada udržovat minimum sil a prostředků tzv. zmrazených v míru určených pro válku. Přitom musíme dbát, abychom vytvořili takové podmínky v rámci národního hospodářství i v ozbrojených silách, aby kdykoliv byly připraveny dostatečné síly a prostředky pro válku.

V ozbrojených silách musíme udržovat takové množství sil a prostředků, aby to zaručovalo mobilizační rozvinutí vojsk, jejich přeskupení a první frontovou operaci.

V národním hospodářství měli bychom:

- vytvořit takové podmínky, abychom mohli udržovat zásoby materiálových prostředků obecného užitku pro vojska na operačním stupni;

- mít zaručeno, že civilní sektor vydělá včas pro potřeby ozbrojených sil potřebné dopravní prostředky všeho druhu, např. sanitní, pro převoz tekutých a plyných paliv, mechanické soupravy a technická zařízení atd.;

- mít připraveny jednotky polního typu jako např. opravny, laboratoře určených odborností, stanice dárků krve, kyslíkové stanice, jednotky pro vytvoření skladu PHM, chladiřské vozy, přepravní a překládací zařízení, jednotky a prostředky protipožární ochrany a jiná polní zařízení.

Proto je účelné, aby vojenský materiál udržovaný v nedotknutelných zásobách byl ve stálém, nebo částečném používání. Toto se již praktikuje u některých jednotek národního hospodářství, při zvláštních akcích, v boji proti živeln-

ným pohromám, při budování velkých staveb, cest, dálnic apod.

Hlavní zásada přitom je, aby materiál a technika jak morálně, tak technicky nezastaraly. Při běžném jeho používání je udržován materiál v použitelném stavu a jsou vytvořeny podmínky pro jeho stálou rotaci, tj. obměnu za nový a technicky lepší. Je to též jeden z činitelů, který rozhoduje o pohotovosti týlů a přitom využívá možnosti stálé obnovy a zlepšování v technickém vybavení (modernizace techniky).

Zkušenosti a závěry z mnoha spojeneckých cvičení ukazují na vysoký stupeň organizace a schopnost narůstát a udržovat v pohotovosti týlový systém teritoria. Přesto je nutné, aby týlové svazky a zařízení na teritoriu byly rozvinuty a uvedeny v činnost dříve, než doposud se děje. Je to třeba z dvou důvodů — jednak je třeba zabezpečit přeskupení vojsk do výchozích prostorů materiálně technicky, zdravotnický a dopravní a dále vytvořit materiální základny v těch prostorech, které odpovídají použití vojsk na vnější frontě.

Vzhledem k tomu měly by se vědecké kádry a štáby týlů zabývat problémy jako:

1. Zvýšení mobility a manévrovosti týlů operačního stupně a jejich životnosti od doby zahájení mobilizace.

2. Nahromadění zásob operačního stupně u vojsk a v národním hospodářství. Vytvoření systémů k vyčlenění, naložení a přesunutí na určené směry.

3. Řešení dopravního systému pro potřeby mobilizace a přeskupení vojsk.

4. Řešení zdravotnického zabezpečení silami vojskové a civilní zdravotnické služby.

5. Možnost zastoupení týlových jednotek polního typu stálými zařízeními jak na teritoriu, tak v prostorech rozmístění vojsk. Na teritoriu by měla být dodržena zásada, že bude polním vojskům poskytnuta veškerá pomoc a služby jako např. ubytování, oprava vozidel a nářadí, hospitalizace raněných a nemocných apod. tak, aby vojska byla plně bojeschopná a připravena plnit bojový úkol.

Cílem těchto opatření musí být nejen maximálně využít stacionárních zařízení, ale i zachovat veškerý potenciál týlu vojsk v pohotovosti k zabezpečení bojové činnosti vojsk. To vyžaduje předvídat a perspektivně myslet, abychom mohli použít minimum prostředků, ale co nejracionalněji.

Jsou v podstatě dva problémy, které ovlivňují pohotovost týlů vzhledem k jejich bojové činnosti. První je oblast ko-

munikací. Zde je třeba přehodnotit funkci a roli jednotlivých druhů transportu ve smyslu komplexního řešení a využití. Jistě hlavním druhem dopravy bude automobilní a železniční ji může jen doplnit. Proporce těchto přeprav na teritoriu bude však nutné znovu upřesnit. Základní teze, že hlavní funkci v přisunu a odsunu bude plnit automobilní doprava zůstává. Z toho musíme vyvodit závěry i pro organizaci, funkci a normativy. Bude třeba přehodnotit strukturu i funkční pojetí a využití civilní automobilní přepravy za války, zvláště pro potřeby ozbrojených sil. Bude třeba řešit i silniční zabezpečení přeskupení a přeprav — jako rozvoj sítě a jednotek obsluhy, řízení dopravy, úpravy komunikací, jejich obnovy atd.

Druhá je oblast zdravotnického zabezpečení. Vzhledem k velikosti předpokládaných ztrát v příští možné válce jsou síly a prostředky zdravotnické služby prozatím nepostačující. Proto se ukazuje potřeba hledat nové řešení a přehodnotit současný systém zdravotnického zabezpečení. Náзор, abychom soustředili maximální úsilí do prostorů taktické bojové činnosti zdá se plně zdůvodněná, ale je třeba zvážit i názor na přenesení úsilí zejména při léčení do zápolí — na teritoriu. Pro tuto variantu je třeba řešit maximální odsun raněných a nemocných z bojiště, což z hlediska životních podmínek těchto ukazuje se jako méně reálné. Neznamená to, že není třeba raněné a nemocné evakuovat (odsunovat na teritorium). Je to třeba a bude to nutné, ale jen ve zdůvodněných případech a v určitých počtech (měřítkách).

Stojí za to promyslet variantu vytvořit bezprostředně za vojsky (za bojištěm) nemocniční základny, umístěné ve stálých obydlích, které by organizovaly a řídily zdravotnické soubory frontu s využitím místních zařízení a pomocných sil. Pak ranění a nemocní, kteří se nebudou moci vrátit v krátkém čase na frontu a nebudou schopni převozu na teritorium, mohou být hospitalizováni v těchto základnách. Samozřejmě je to velký problém. Víme, že naplněním nemocnic jsou zdravotnická zařízení frontu nepohyblivá (nemocnice) do doby vyléčení raněných a nemocných, tj. na dlouhý čas. Proto umístění nemocnic do stálých zařízení v bezprostředním zápolí nejen pomůže vytvořit výhodné podmínky k léčení, ubytování a ochraně, ale dovoluje frontu použít vlastních polních nemocnic k dalším účelům.

Upraveno z polského tisku